

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки
Бібліотека

Серія "Дослідники Волині. Дати і долі"
Вип. 10.

ІГОР СВЄШНІКОВ
(1915–1995)

Біобібліографічний нарис до 100-річчя від дня народження

ЛУЦЬК – 2015

19 жовтня виповнюється сто років від народження відомого українського археолога, дослідника Берестецької битви 1651 року, доктора історичних наук Ігоря Кириловича Свешнікова.

Історик народився у Києві в студентській сім'ї в 1915 р. Проте своє дитинство провів у селі Хотин Радивилівського району Рівненської області, неподалік місця, де відбулася битва під Берестечком. У 1930 р. здав вступні іспити у четвертий клас Дубенської польської гімназії, яку закінчив у 1935 р. і вступив на юридичний факультет Львівського університету. Одночасно почав студіювати археологію. 1939 р. одружився зі студенткою французької філології цього ж університету, уродженкою м. Дубно. У 1939–1940 рр. працював разом з дружиною у різних селах на Рівненщині.

У 1937-1939 роках Ігор Свешніков вже проводив на полі козацької битви перші розкопки. З 1945 по 1959 рр. працював завідуючим відділом історії первісного суспільства Львівського історичного музею, заочно навчаючись на історичному факультеті університету. В 1972 р. захистив докторську дисертацію. Працював в інституті суспільних наук у Львові.

Основна наукова діяльність пана Свешнікова була пов'язана з роботою у відділі археології Інституту суспільних наук у Львові, де він працював з 1959 р. Історик досліджував пам'ятки доби бронзи в селах Городок, Здовбиця, Озліїв, Костянець Рівненської області, курган тшинецько-комарівської культури та гробницю культури кулястих амфор в с. Івання, могильник вельбарської культури в с. Дитиничі Дубенського району.

Сфера наукових зацікавлень І. Свешнікова була дивовижно обширною. Будь-який історичний аспект, що привертав його увагу, дослідник вивчав глибоко і всесторонньо. Особливо це стосувалося нумізматики, давньої зброї і реставрації старожитностей. Накопичені роками знання і досвід широке застосування мали під час вивчення пам'яток доби раннього і пізнього середньовіччя, які становили винятковий етап у дослідженнях І. К. Свешнікова.

Понад 20 років проводив розкопки у різних місцях Рівненщини і на полі Берестецької битви, результати яких узагальнив у монографії «Битва під Берестечком». Також він досліджував давньоруське літописне місто Звенигород біля Львова, де виявив перші в Україні берестяні грамоти.

Раптово помер у 1995 р. під час розкопок на території Дубенського замку, похований біля Львова.

Ігор Свешніков до останніх хвилин свого життя займався активною археологічно-дослідницькою і плідною науковою роботою, усього себе до краплини віддав своїй улюбленій справі. Невтомний вчений залишив для своїх послідовників багато оригінальних не тільки відкриттів, а й ґрунтовних та унікальних праць та публікацій.

Автор монографій про культури шнурової кераміки та кулястих амфор, путівника по заповіднику «Козацькі могили» (Національний історико-меморіальний заповідник «Поле Берестецької битви»), численних наукових і краєзнавчих публікацій. Ігор Свешніков – почесний член Рівненського краєзнавчого товариства Всеукраїнської спілки краєзнавців. Високі оцінки його діяльності давало багато учених-фахівців і людей, які його знали чи з ним працювали, не тільки України, а й держав близького зарубіжжя.

Рекомендовані та використані джерела:

1. Свєшніков І. К. Битва під Берестечком / І. К. Свєшніков ; ред. М. П. Парцей. - Львів : Слово, 1993. - 302 с.

63.3(4УКР-4ВОЛ)46

С 24

2. Свєшніков І. К. Історія населення Передкарпаття, Поділля і Волині в кінці III - на початку II тисячоліття до нашої ери : [монографія] / І. К. Свєшніков ; АН УРСР, Ін-т сусп. наук. - Київ : Наук. думка, 1974. - 208 с.

63.48(4УКР)

С 24

3. Свєшніков І. К. Музей-заповідник "Козацькі могили" : путівник / І. К. Свєшніков ; ред. О. Т. Мигаль. - Львів : Каменярь, 1990. - 94 с. : іл.

63.3(4УКР-4ВОЛ)

С 24

* * *

4. Лотоцький Г. І. К. Свєшніков - дослідник поля Берестецької битви / Г. Лотоцький // Волинський музей : Історія і сучасність : наук. зб. : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої 75-річчю Волин. краєзнав. музею та 55-річчю Колодяжн. літ.-мемор. музею Лесі Українки, 18-19 трав. 2004 р., Луцьк - Колодяжне / Упр. культури Волин. облдержадмін. [та ін.] ; [редкол.: А. Силук та ін.]. - Луцьк, 2004. - Вип. 3. - С. 202-204. - Бібліогр.: с. 204.

79.14(4УКР-4ВОЛ)

В 67

5. Нікольченко Ю. М. Археологічні та історико-краєзнавчі студії І. К. Свєшнікова [Електронний ресурс] / Ю. М. Нікольченко // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. - Маріуполь, 2012. - Вип. 4/5. - 92-99. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vmdup_ip_2012_4-5_17.pdf. - 12.08.15. - Назва з екрану.

6. Нікольченко Ю. Доктор історичних наук Ігор Кирилович Свєшніков / Ю. Нікольченко // Діячі науки і мистецтва рідного краю у розвитку української національної культури : зб. матеріалів і тез наук. конф. 29-30 верес. 1998 р. / М-во культури і мистецтв України, Рівнен. держ. ін-т культури [та ін.] ; [редкол.: Г. С. Дем'янчук та ін.]. - Рівне, 1998. - С. 51-57.

63.3(4УКР)-8

Д 50

7. Нікольченко Ю. М. Дослідження поля Берестецької битви археологічними методами [Електронний ресурс] / Ю. М. Нікольченко // Збірник наукових праць [Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди]. Серія: Історія та географія. - Харків, 2010. - Вип. 38. - С. 188-192. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znphnpu_ist_2010_38_42.pdf. - 19.10.15. - Назва з екрану. - Дослідження під керівництвом доктора історичних наук І.К. Свєшнікова.

8. Плясковський І. І. К. Свешніков - дослідник поля Берестецької битви / І. Плясковський // Діячі науки і мистецтва рідного краю у розвитку української національної культури : зб. матеріалів і тез наук. конф. 29-30 верес. 1998 р. / М-во культури і мистецтв України, Рівнен. держ. ін-т культури [та ін.] ; [редкол.: Г. С. Дем'янчук та ін.]. - Рівне, 1998. - С. 57-58.

63.3(4УКР)-8

Д 50

9. Ігор Кирилович Свешніков (1915–1995) // Видатні дослідники української археології : тексти лекцій : [для студентів ВНЗ] / М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка ; уклад. В. А. Рудий. - Львів, 2005. – С. 109–110.

63.4

В 42

10. Юхимчук К. Ігор Свешніков: нові штрихи до наукового портрета [Електронний ресурс] / К. Юхимчук // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2014. – Вип. 50. – С. 244–255. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vlnu_ist_2014_50_14.pdf. – 12.08.15. – Назва з екрану.

Ігор Свєшніков (1915-1995) [Електронний ресурс] : біобібліогр. нарис до 100-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2015. - (Дослідники Волині. Дати і долі ; вип. 9). - Бібліогр.: 10 назв.

Біобібліографічний нарис запрошує до знайомства із життєвим та творчим шляхом доктора історичних наук, історика, археолога, краєзнавця Свєшнікова Ігоря Кириловича.

Рекомендовані бібліографічні джерела містять книги, статті у неперіодичних виданнях та електронні ресурси.

Адресовано краєзнавцям, історикам, всім, хто цікавиться археологією.

ББК 63.3(4УКР-4ВОЛ)я1